

วิธีสอนและเทคนิคการสอนสำหรับนักศึกษาจีน :
กรณีศึกษารายวิชา ศท. 142 เล่าเรื่องสุขภาพ
Teaching Methods and Teaching Techniques
for Chinese Students:
A Case Study of GE. 142 The Health Myths

เกศินี วุฒิวงศ์¹

Kasinee Wudhiwong¹

Received: August 20, 2024

Revised: September 19, 2024

Accepted: October 31, 2024

บทคัดย่อ

สำนักการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยพายัพ จัดการเรียนการสอนรายวิชา ศท. 142 เล่าเรื่องสุขภาพ สำหรับนักศึกษาจีนที่ลงทะเบียนเรียนหลักสูตรไทย สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ โดยผู้สอนพบอุปสรรคในการสอน คือ นักศึกษาจีนไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาวิชาเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพ เนื่องจากมีทักษะการใช้ภาษาไทยด้านการฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาไทยจำกัด เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว ผู้สอนยังได้ประยุกต์ใช้วิธีสอน ได้แก่ 1) วิธีสอนโดยการบรรยาย 2) วิธีสอนโดยการสาธิต 3) วิธีสอนแบบแสดงบทบาทสมมติ 4) การเรียนรู้จากประสบการณ์ และ 5) วิธีสอนแบบโครงงาน นอกจากนี้ได้ใช้เทคนิคการสอน 5 เทคนิค ได้แก่ เทคนิคที่ 1 การค้นคำศัพท์ และจดลงสมุดบันทึก เทคนิคที่ 2 การสอนโดยการพูดภาษาไทยเท่านั้น เทคนิคที่ 3 เริ่มกิจกรรมจากการฟังและพูด เทคนิคที่ 4 คิดเดี่ยว - คิดคู่ - คิดร่วมกัน และเทคนิคที่ 5 การพูดเพื่อให้เกิดความคิดแบบเติบโตได้ ผลลัพธ์จากการใช้วิธีการสอน 5 วิธี และเทคนิคการสอน 5 เทคนิค พบว่า สามารถเพิ่มการเรียนรู้ด้านภาษาไทยและความเข้าใจต่อเนื้อหาวิชาเล่าเรื่องสุขภาพ ให้แก่นักศึกษาจีน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของรายวิชาที่เน้นเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของตนเอง

คำสำคัญ: วิธีสอน เทคนิคการสอน นักศึกษาชาวจีน หมวดวิชาศึกษาทั่วไป

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สำนักการศึกษาทั่วไป มหาวิทยาลัยพายัพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50000
Asst. Prof. General Education office, Payap University, Muang District, Chiangmai 50000 Tel. 053-851478
ext. 7333 e-mail: kasinee_w@payap.ac.th

Abstract

Payap University's General Education office offers a GE. 142 Health Myths course for Chinese students enrolled in the Thai curriculum for Thai for Communication for Foreigners. The instructor faced challenges in teaching because the Chinese students struggled to comprehend the healthcare content due to their limited Thai language skills in listening, speaking, reading, and writing. To address this, the instructor employed five teaching methods: (1) the lecture method, (2) the demonstration method, (3) the role-playing method, (4) the experiential learning method, and (5) the project-based method. Additionally, five teaching techniques were used: Technique 1: Vocabulary search and note-taking, Technique 2: Teaching using only the Thai language, Technique 3: Starting activities with listening and speaking, Technique 4: Individual thinking - Pair thinking - Group thinking, and Technique 5: Speaking to develop a growth mindset. The results of implementing these methods and techniques showed that they enhance Thai language learning and understanding of the Health Myths course content among Chinese students, helping to achieve the course objectives, which focus on personal health care.

Keywords: Teaching Methods, Teaching Techniques, Chinese Students, General Education Program

บทนำ

มหาวิทยาลัยพายัพได้ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคน และยึดปรัชญาของการศึกษาทั่วไปที่มุ่งสร้างต้นทุนชีวิตให้นักศึกษา จึงได้มีการจัดการเรียนการสอนในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มวิชาภาษาเพื่อการสื่อสาร กลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (มหาวิทยาลัยพายัพ สำนักการศึกษาทั่วไป, 2559) และได้ออกแบบรายวิชา ศท. 142 เล่าเรื่องสุขภาพ สำหรับนักศึกษาทุกสาขาวิชา ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีต้นทุนด้านสุขภาพ นำไปสู่การมีกำลังกาย กำลังใจที่เข้มแข็ง มีความรู้ ทักษะที่ดีต่อการดูแลสุขภาพของตนเอง นำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพอย่างเหมาะสม การมีสุขภาพดีช่วยส่งเสริมการเรียนและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยให้มีคุณภาพ ดังนั้นในการออกแบบรายวิชาจึงกำหนดคำอธิบาย ดังนี้ “ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการมีสุขภาพดี การสร้างเสริมสุขภาพในชีวิตประจำวัน การบริโภคอาหาร การออกกำลังกาย การบริหารอารมณ์ การป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพที่พบบ่อย และการปฐมพยาบาล” (มหาวิทยาลัยพายัพ สำนักการศึกษาทั่วไป, 2559, น.75) สำหรับรายวิชาข้างต้น ทางวิทยาลัยนานาชาติได้กำหนดในหลักสูตรให้กับนักศึกษาจีน ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสารสำหรับชาวต่างประเทศ (หลักสูตรปกติ 4 ปี) ลงทะเบียนเรียนในทุกภาคการศึกษาที่ 2

ในปีการศึกษา 2566 ภาคการศึกษาที่ 2 มีนักศึกษาจีนลงทะเบียนเรียนรวมถึงผ่านการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา จำนวน 6 คน โดยจำแนกเป็นนักศึกษาจีน ชั้นปีที่ 3 จำนวน 4 คน มีระดับเกรดเฉลี่ย 1.52 - 3.09 และนักศึกษาจีน ชั้นปีที่ 2 จำนวน 2 คน ระดับเกรดเฉลี่ย 1.69 - 2.44 (มหาวิทยาลัยพายัพ สำนักทะเบียนและบริการการศึกษา, 2566) ซึ่งจากการวิเคราะห์ข้อมูลของนักศึกษาจีน ทำให้ผู้สอนพบว่า นักศึกษาจีนมีความแตกต่างทั้งในประเด็นชั้นปีที่ลงทะเบียนเรียน และเกรดเฉลี่ยของนักศึกษา ผู้สอนค้นพบว่า ควรประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยเบื้องต้นเพื่อจัดกลุ่มนักศึกษาจีน และเพื่อจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ดังนั้น ผู้สอนจึงประเมินการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนด้านการฟังเป็นรายบุคคล พบว่า นักศึกษาจีนส่วนใหญ่เข้าใจประโยคง่าย ๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวัน แต่นักศึกษาจีนไม่สามารถเข้าใจประโยคภาษาไทยยาว ๆ หรือประโยคภาษาไทยที่ซับซ้อนได้

ด้านการพูด ผลการประเมินการพูดจากการแนะนำตนเอง นักศึกษาจีนสามารถพูดได้ระดับพอใช้ แต่ไม่คล่องแคล่ว ไม่สามารถพูดตอบคำถามของผู้สอน จากกรณีนี้นักศึกษาจีนบางคนให้เหตุผลว่าไม่สามารถเข้าใจประโยคที่ผู้สอนถามแต่ไม่สามารถพูดโต้ตอบได้ ด้านการอ่าน ผลการประเมินการอ่านข้อความภาษาไทยของนักศึกษาจีน พบว่า นักศึกษาจีนส่วนใหญ่ไม่สามารถอ่านและเข้าใจเนื้อหาภาษาไทย มีเพียงนักศึกษาจีน ชั้นปี 3 จำนวน 1 คน ที่อ่านออกและพอเข้าใจเนื้อหา จากการสังเกตพบว่า นักศึกษาจีนทุกคนใช้แอปพลิเคชันแปลภาษาจากภาษาไทยเป็นภาษาจีนซึ่งความหมายในการแปลไม่ตรงกับเนื้อหาที่ต้องการสื่อความหมาย ส่วนการประเมินด้านการเขียนนั้น นักศึกษาจีนส่วนใหญ่ไม่สามารถเขียนตามที่กำหนดให้ได้และไม่สามารถเขียนประโยคอย่างง่ายได้

สรุปได้ว่า จากการประเมินนักศึกษาจีนส่วนใหญ่มีทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยได้น้อย จึงทำให้เป็นข้อจำกัดในการเรียนรายวิชาศึกษาทั่วไป รายวิชา ศท. 142 เล่าเรื่องสุขภาพ ที่มีเนื้อหาวิชาการเป็นภาษาไทยเกี่ยวกับด้านสุขภาพ ไม่ใช่ภาษาไทยในชีวิตประจำวันที่นักศึกษาจีนคุ้นเคย ส่งผลให้นักศึกษาจีนไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาเกี่ยวกับสุขภาพ จากปัญหาดังกล่าว ทำให้ผู้สอนจำเป็นต้องหาวิธีสอนและเทคนิคการสอนเพื่อให้เหมาะสมกับความสามารถของนักศึกษาจีนที่มีปัญหาการสื่อสารภาษาไทยในแต่ละด้าน โดยผู้สอนคาดว่า หากนักศึกษาจีนเข้าใจในเนื้อหามากขึ้น จะทำให้นักศึกษาจีนมีความสุขในการเรียนมากขึ้นด้วย บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอวิธีสอนและเทคนิคการสอนสำหรับนักศึกษาจีนที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชา ศท. 142 เล่าเรื่องสุขภาพ

เนื้อหา

วิธีสอนนักศึกษาจีน

จากการทบทวนวรรณกรรม เกี่ยวกับการสอนภาษาไทยในสถาบันการศึกษาในประเทศไทยสำหรับนักศึกษาจีน พบปัญหาและวิธีการแก้ปัญหา ได้แก่ งานวิจัยเรื่องปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนมี 5 ด้าน ได้แก่ ปัญหาการใช้ภาษาไทยด้านการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน ความแตกต่างทางวัฒนธรรม และมีแนวทางแก้ไขปัญหา ได้แก่ การอ่านหนังสือ การพูดภาษาไทยกับคนไทยและการดูภาพยนตร์ไทย (Ou, 2561) ในมุมมองของผู้เขียนเกี่ยวกับแนวทาง

การแก้ปัญหาจากงานวิจัยชิ้นนี้ เป็นแนวทางที่น่าสนใจสำหรับวิชาการสื่อสารภาษาไทย เพราะคาดว่าสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง แต่อย่างไรก็ตาม ในการจะนำมาใช้แก้ปัญหาทักษะการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีนในรายวิชาเล่าเรื่องสุภาพ น่าจะยังไม่สามารถแก้ปัญหาได้ เนื่องจากนักศึกษาจีนจำเป็นต้องเรียนรู้เนื้อหาของรายวิชาเล่าเรื่องสุภาพ ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทย ดังนั้น ผู้เขียนจึงได้สืบค้นเพิ่มเติม และพบว่า ไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวกับการสอนที่ใช้ในหมวดวิชาศึกษาทั่วไป สำหรับนักศึกษาจีนที่มีปัญหาการใช้ภาษาไทย ดังนั้น ผู้สอนได้ใช้วิธีสอนจากประสบการณ์การสอนนักศึกษาจีน ร่วมกับการค้นคว้าหาวิธีสอนและเทคนิคการสอน จากบทความวิจัยและตำราเกี่ยวกับหลักการสอน ดำเนินการสอนจนสิ้นสุดภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2566 สรุปออกมาเป็นวิธีสอนและเทคนิคการสอนนักศึกษาจีน มีรายละเอียดดังนี้

ก่อนดำเนินการสอน ผู้สอนได้สำรวจประเมินทักษะการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาจีน โดยประเมินความเข้าใจภาษาไทยของนักศึกษาจีนเพื่อให้ผู้สอนทราบพื้นฐานความรู้ภาษาไทยอย่างคร่าว ๆ นำไปสู่การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับความสามารถด้านภาษาไทยของนักศึกษาจีน และเพื่อจัดกลุ่มให้มีนักศึกษาจีนคละกันระหว่างคนที่รู้ภาษาไทยมากกว่าคนที่รู้ภาษาน้อยกว่า ผู้สอนประเมินการฟังของนักศึกษาจีน โดยพูดภาษาไทยให้นักศึกษาจีนปฏิบัติตามคำสั่ง ประเมินการพูดโดยให้นักศึกษาแนะนำตนเอง ประเมินการอ่านโดยเลือกบทความทั่วไปในชีวิตประจำวัน จำนวน 1 หัวข้อจากวารสารทั่วไปและเอกสารประกอบการสอน 1 หัวข้อ โดยให้นักศึกษาจีนอ่านต่อหน้าผู้สอนเป็นรายบุคคลและประเมินการเขียนโดยการให้นักศึกษาจีนเขียนตามคำบอก ผลการประเมินแบบคร่าว ๆ พบว่า นักศึกษาจีนส่วนใหญ่มีทักษะฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยน้อยไม่เพียงพอกับการเรียนในรายวิชาเล่าเรื่องสุภาพ

ดังนั้น ผู้สอนจึงเลือกใช้วิธีสอนเพื่อให้จัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมให้เกิดประสิทธิภาพ และแก้ปัญหาคือความสามารถในการสื่อสารภาษาไทย ด้านฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยที่มีอย่างจำกัด รวมวิธีสอน 5 วิธี และเทคนิคการสอน 5 เทคนิค ดังนี้

1. วิธีสอนโดยการบรรยาย

การสอนโดยการบรรยาย หมายถึง การที่ผู้สอนช่วยผู้เรียนได้เรียนรู้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สาระสำคัญ การสอนแบบบรรยาย มีองค์ประกอบสำคัญได้แก่ เนื้อหาสาระที่ชัดเจน มีการพูด อธิบายและมีผลการเรียนรู้เกิดขึ้นจากการบรรยาย ขั้นตอนสำคัญคือ ผู้สอนบรรยายเนื้อหาและประเมินผลการเรียนรู้ (ทีศนา แคมมณี, 2566)

การประยุกต์ใช้สำหรับการสอนนักศึกษาจีน

การสอนแบบบรรยายครั้งนี้ ได้ปรับเป็นการสอนแบบบรรยายสรุป และใช้สื่อการสอนด้วยภาพมากกว่าใช้ตัวหนังสือ สื่อคลิพวิดีโอทัศน์ เป็นต้น ปรับระยะเวลาสอนบรรยายสรุปเป็นช่วงสั้น ๆ เช่น บรรยายสรุป 20 นาที เพราะนักศึกษาจีนสามารถให้ความสนใจได้ช่วงสั้น ๆ หลังจากนั้นผู้สอนมอบหมายงานให้นักศึกษาจีนทำใบงาน หรือกิจกรรมเพื่อประเมินความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้น

2. วิธีสอนโดยการสาธิต

การสอนโดยการสาธิต หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนแสดงหรือปฏิบัติสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเห็นการปฏิบัติ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ ได้แก่ กำหนดประเด็นในการสาธิต มีการปฏิบัติและมีผลการเรียนรู้หลังการสาธิตโดยมีขั้นตอนสำคัญ คือ 1) ผู้สอนให้ผู้เรียนสังเกตการสาธิต และ 2) ผู้สอนทำการประเมินผู้เรียน (ทิตานา แซมมณี, 2566)

การประยุกต์ใช้สำหรับการสอนนักศึกษาชาวจีน

การสอนแบบสาธิตในรายวิชา ศท. 142 เล่าเรื่องสุขภาพนั้น ผู้สอนได้สาธิตและให้นักศึกษาจีนสาธิตย้อนกลับในเนื้อหาเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล เช่น ผู้สอนสาธิตการพันผ้ายืด การใช้ผ้าสามเหลี่ยม เป็นต้น โดยให้นักศึกษาจีนดูและสอบถาม หลังจากนั้นนักศึกษาจีนฝึกฝนและสาธิตย้อนกลับ ผู้สอนสามารถประเมินการปฏิบัติของนักศึกษาจีนและใช้เทคนิคการพูดเพื่อเพิ่มความคิดแบบเติบโตได้ (Growth Mindset) เป็นการเสริมความคิดว่าทุกสิ่งสามารถทำได้

จากการที่นักศึกษาจีนดูการสาธิตและสาธิตย้อนกลับในแต่ละหัวข้อพบว่า นักศึกษาจีนรู้สึกสนุกและชอบในการสาธิตย้อนกลับ ซึ่งผู้สอนประเมินผลการปฏิบัติและเพิ่มเติมประเด็นที่ขาดไปเพื่อให้นักศึกษาจีนมีการเรียนรู้ได้มากขึ้นเนื่องจาก นักศึกษาจีนเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง รวมถึงค้นพบว่าการสอนแบบสาธิตสามารถแก้ไขอุปสรรคเรื่องการสื่อสารด้วยภาษาไทยอย่างเดียวลงได้ระดับหนึ่ง

3. วิธีสอนแบบการแสดงบทบาทสมมติ

วิธีสอนแบบบทบาทสมมติ หมายถึง ผู้เรียนสวมบทบาทตามประเด็นหรือเหตุการณ์ที่ผู้สอนกำหนดเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้ทดลอง และเรียนรู้จากบทบาทที่แสดงโดยมีขั้นตอนตั้งแต่ขั้นเตรียมการขั้นแสดง ขั้นวิเคราะห์อภิปรายผล ขั้นแลกเปลี่ยนประสบการณ์และสรุป (สุคนธ์ สินธพานนท์ และคนอื่น ๆ, 2562)

การประยุกต์ใช้สำหรับการสอนนักศึกษาจีน

ผู้สอนใช้วิธีสอนแบบการแสดงบทบาทสมมติในเนื้อหาเกี่ยวกับการปฐมพยาบาล ผู้สอนได้จัดนักศึกษาจีนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 2 - 3 คน คละนักศึกษาจีนตามความสามารถในการสื่อสารทางภาษาไทย ผู้สอนสมมติเหตุการณ์ เช่น มีคนหมดสติ และให้นักศึกษาจีนช่วยกันคิดบทบาทของแต่ละคน เช่น เป็นผู้ช่วยเหลือ เป็นผู้บาดเจ็บ หรือเป็นเพื่อนผู้บาดเจ็บ เป็นต้น ให้นเวลานักศึกษาจีนฝึกซ้อมและทดลองแสดงให้ผู้สอนดู 1 ครั้ง ก่อนการแสดงจริง เพื่อให้ผู้สอนมั่นใจว่า นักศึกษาจีนได้ปฏิบัติหลักการได้อย่างถูกต้อง ซึ่งหากมีการแสดงที่คลาดเคลื่อนจากหลักวิชาการ อาจส่งผลให้เพื่อนที่รับชมรับรู้หลักการที่ผิดไป อย่างไรก็ตามในการนำเสนอการแสดงบทบาทสมมติ หากพบว่านักศึกษาจีนได้ทำผิดหลักการ ผู้สอนจะมีการพูดคุยหลังการแสดงโดยใช้คลิปหรือภาพเปรียบเทียบกับสิ่งที่เขาปฏิบัติให้นักศึกษาจีนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่ถูกต้อง รวมถึงอธิบายเหตุผลว่าเพราะอะไร หรือปฏิบัติไม่ถูกต้องเพราะอะไร เป็นต้น ในการเรียนการสอนแบบนี้ นักศึกษาจีนพูดภาษาจีนมากกว่าภาษาไทย แต่สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนของการช่วยเหลือผู้บาดเจ็บได้ค่อนข้างดี

4. การเรียนรู้จากประสบการณ์

การเรียนรู้จากประสบการณ์ หมายถึง การเรียนรู้ของผู้เรียนจากการสัมผัสเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริง เป็นการเรียนรู้ที่ไม่ได้จากการอ่าน ฟังหรือจำจากผู้อื่นหรือตำรา ผู้สอนทำหน้าที่เป็นโค้ช กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์สำคัญของผู้สอน คือ การทำหน้าที่เอื้ออำนวยการเรียนรู้จากประสบการณ์โดยการสังเกตบรรยากาศ และความก้าวหน้าของกิจกรรม และถามคำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดขณะที่ทำกิจกรรม ผู้สอนทำหน้าที่สังเกตและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมระหว่างผู้เรียน เพราะในขณะที่เรียนรู้ ผู้เรียนจะร่วมกันค้นหาความรู้ความเข้าใจจากประสบการณ์ นอกจากนี้ ผู้สอนให้อิสระทางความคิดและถามคำถามปลายเปิด เช่น ท่านใดมีความคิดหรือข้อเสนอที่แตกต่างจากที่เพื่อนเสนอไปแล้วอีกบ้าง (วิจารณ์ พานิช, 2567)

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ สามารถแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน (สุदारตน์ ตันตวิวัฒน์ และกฤตติพัฒน์ ชื่นพิทยาวิวัฒน์, 2567) ดังนี้

ขั้นที่ 1 ประสบการณ์รูปธรรม ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนได้เข้าไปอยู่ในประสบการณ์จริง และเรียนรู้จากสิ่งที่ได้เห็น ได้ยิน ได้สัมผัสจริง

ขั้นที่ 2 การไตร่ตรอง เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนได้ใช้การสังเกตเรียนรู้ เพื่อทำความเข้าใจความหมายของประสบการณ์

ขั้นที่ 3 การสรุปเป็นหลักการนามธรรม เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนสรุปโดยใช้เหตุผลคิดไตร่ตรอง

ขั้นที่ 4 การทดลองปฏิบัติจริง เป็นขั้นตอนที่ผู้เรียนนำสิ่งที่สรุปได้จากขั้นที่ 3 ไปทดลองปฏิบัติจริง

ในรายวิชา ศท. 142 เล่าเรื่องสุขภาพ ในบทที่ 2 เรื่องการบริโภคเพื่อการมีสุขภาพดี โดยปกติ นักศึกษาจีนมีตารางเรียนในเวลา 11.00 - 12.30 น. ผู้สอนจึงได้จัดการเรียนรู้จากประสบการณ์ด้วยการนำนักศึกษาจีนไปรับประทานอาหารกลางวันที่โรงอาหารของมหาวิทยาลัย ซึ่งมีอาหารหลากหลายประเภทให้เลือกบริโภค ผู้สอนกำหนดเป้าหมาย คือ การเรียนรู้เรื่องการกำหนดปริมาณอาหารจากแบบจำลองจานอาหาร (Food Plate Model) โดยผู้สอนมอบหมายงานให้นักศึกษาจีนได้เลือกซื้ออาหารมื้อเที่ยงรับประทานตามความชอบ พร้อมทั้งถ่ายรูปอาหารที่ตนเองรับประทาน หลังจากนั้นนำมาอภิปรายร่วมกันหลังการรับประทานอาหารเพื่อให้เป็นประสบการณ์ที่ยังคงเป็นภาพจำและภาพทรงจำร่วมที่จะถ่ายทอดได้ในฉบับถัดไป

ผลจากการสังเกต ผู้สอนพบว่า มีบรรยากาศสนุกสนาน นักศึกษาจีนพูดคุยเกี่ยวกับรสชาติของอาหารที่ได้รับประทานนอกเหนือจากสาระสำคัญที่เรียนมา นักศึกษาจีนบางคนพยายามพูดภาษาไทยมากขึ้นสลับกับภาษาจีน และมีเพื่อนช่วยแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทย ซึ่งเทคนิคการเรียนรู้จากประสบการณ์ทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เรื่องแบบจำลองจานอาหารได้จริงจากการเลือกซื้อและรับประทาน มีการวิเคราะห์ตามหลักวิชาการ ส่วนผลที่ผู้เรียนได้รับทางอ้อม คือ ได้เรียนรู้เรื่องวัฒนธรรมการรับประทานอาหารของไทยและชนิดรายการอาหารของไทย ผลที่ได้รับหลังจากนี้ คือ นักศึกษาจีนอาจมีความตระหนักเรื่องสัดส่วนจานอาหารมากขึ้นเมื่อรับประทานอาหารในครั้งต่อไป

5. วิธีการสอนแบบโครงงาน

การสอนแบบโครงงานเป็นฐาน เป็นการจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนคิดและลงมือปฏิบัติ เช่น การสำรวจ การทดลอง เป็นต้น (วิจารณ์ พานิช, 2567) การสอนแบบโครงงานเป็นกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนจากประเด็นที่สนใจและทดลองปฏิบัติจนเกิดความเข้าใจในประเด็นที่สนใจ โครงงานที่ใช้ระดับการให้คำปรึกษาของผู้สอนเป็นเกณฑ์ แบ่งได้ 3 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่ 1 โครงงานแบบผู้สอนกำหนดปัญหาและออกแบบการรวบรวมข้อมูลให้ ประเภทที่ 2 โครงงานที่ผู้เรียนใช้ความคิดสูงกว่าประเภทแรก และประเภทที่ 3 โครงงานที่ผู้เรียนกำหนดปัญหาตามความสนใจและออกแบบเก็บข้อมูลเอง

การทำโครงงานประเภทแบบผู้สอนกำหนดปัญหา และออกแบบการรวบรวมข้อมูลให้ มีขั้นตอนคือ 1) ผู้สอนกำหนดประเด็นปัญหา 2) ออกแบบการรวบรวมข้อมูล และ 3) กำหนดวิธีทำกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ มีการฝึกทักษะหลายอย่างเช่น ทักษะการสังเกต ทักษะการบันทึกผล ทักษะการสรุป (พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2562)

การประยุกต์ใช้สำหรับการสอนนักศึกษาจีน

การสอนแบบโครงงานสำหรับนักศึกษาจีน ผู้สอนต้องการให้นักศึกษาจีนนำความรู้จากการเรียนไปทดลองปฏิบัติ จึงเป็นการทำโครงงานประเภทที่ 1 โครงงานแบบที่ผู้สอนกำหนดปัญหา และออกแบบการรวบรวมข้อมูลให้ นอกจากนี้ ผู้สอนได้ตัดทอนขั้นตอนลงโดยนักศึกษาจีนไม่ต้องเขียนโครงงาน เพราะนักศึกษาจีนมีทักษะการเขียนภาษาไทยในระดับน้อย

ในรายวิชา ศท. 142 เล่าเรื่องสุขภาพ มีการจัดการเรียนแบบโครงงาน มีวัตถุประสงค์ให้นักศึกษาจีนนำสาระวิชาด้านการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ และการออกกำลังกายไปฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ยกตัวอย่างเช่น ผู้สอนบรรยายสรุปหลักการออกกำลังกายในห้องเรียน และมอบหมายให้นักศึกษาจีนปฏิบัติโครงงานสุขภาพโดยมีการกำหนดเป้าหมาย จำนวนครั้ง ชนิดและระยะเวลาของการออกกำลังกาย เป็นต้น โดยผู้สอนโน้มน้าวและกระตุ้น ให้นักศึกษาจีนออกกำลังกายทั้งหมด 10 ครั้ง ตามความชอบของผู้เรียน เช่น การเดิน การวิ่ง การเล่นแบดมินตัน เป็นต้น หลังจากนั้น ให้นักศึกษาจีนส่งคลิปการออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 ครั้ง และระยะเวลาของคลิปยาว 3 นาที นอกจากนี้ผู้สอนได้มอบหมายงานให้นักศึกษาจีนบันทึกประสบการณ์สั้น ๆ เกี่ยวกับความรู้สึก การเปลี่ยนแปลงด้านร่างกายและจิตใจก่อนออกกำลังกายและหลังจากออกกำลังกาย เพื่อให้ นักศึกษาจีนได้ทบทวนการลงมือปฏิบัติและนำไปปรับปรุงการออกกำลังกายของตนเองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น หลังจากนั้นผู้สอนให้ข้อเสนอแนะรวมถึงให้กำลังใจ ผู้สอนพบว่า ระหว่างการทำโครงงานและหลังจากเสร็จสิ้นโครงงานนักศึกษาจีนส่วนใหญ่มีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติโครงงานออกกำลังกายและตั้งใจบันทึกถ่ายทำคลิปการออกกำลังกายครบ 10 ครั้ง และมีความต้องการที่จะออกกำลังกายต่อเนื่องแม้สิ้นสุดการทำโครงงาน

เทคนิคการสอน

ผู้สอนได้นำเทคนิคการสอนไปประยุกต์ใช้ในรายวิชา ศท. 142 เล่าเรื่องสุภาพ มี 5 เทคนิคอธิบายดังนี้

เทคนิคที่ 1 การค้นคำศัพท์และจดลงสมุดบันทึก

ผู้สอนใช้หลักการทำงานของสมอง เพราะว่าหน้าที่สำคัญของสมองประการหนึ่ง คือ ทำงานเกี่ยวกับความเข้าใจและความจำ การทำงานของสมองมีการสร้างเส้นทางความทรงจำ หมายถึง หากมีการจด ท่องจำ การทำซ้ำ ๆ จะทำให้สมองมีการเรียนรู้ที่ชัดเจนขึ้นในทุกครั้งของการท่องหรือจด ผู้เรียนสามารถฝึกฝนการทำงานของสมองที่เกี่ยวข้องกับความเข้าใจและความจำโดยใช้เทคนิคที่ทำให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น มีความจำที่คงทน และนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การค้นคำศัพท์และจดลงสมุดบันทึก การจดโดยการใช้นิ้วจกดนนั้นเป็นการทำงานของสมองในการคิดประมวลผลถึงสิ่งที่ต้องการและจดด้วยมือลงในสมุด (EdSociate, 2564)

จากการที่นักศึกษาจีนมีทักษะการใช้ภาษาไทยน้อยจึงทำให้มีความรู้เกี่ยวกับคำศัพท์ด้านสุภาพน้อยตามไปด้วย ผู้สอนจึงกำหนดให้นักศึกษาจีนค้นหาพร้อมทั้งจดคำศัพท์ภาษาไทยที่สำคัญและใช้บ่อยในแต่ละบทลงสมุดบันทึกของตนเอง ตัวอย่างเช่น บทที่ 1 เนื้อหาเกี่ยวกับการประเมินภาวะสุขภาพมีคำศัพท์ เช่น ความสูง น้ำหนัก รอบเอว รอบสะโพก เป็นต้น ผู้สอนวาดรูปบนกระดานขนาดใหญ่บนกระดานและให้นักศึกษาจีนช่วยกันเขียนภาษาไทยและภาษาจีน หลังจากนั้นให้นักศึกษาจีนทุกคนจดคำศัพท์ลงสมุดของตนเองในทุกบทเรียน นักศึกษาจีนมีการจดคำศัพท์ภาษาไทยลงไปในสมุดบันทึกทุกครั้งที่มีชั่วโมงเรียน บทที่ 2 มีเนื้อหาเกี่ยวกับธงโภชนาการ ผู้สอนแสดงรูปธงโภชนาการที่เป็นภาษาไทยบนกระดานและให้นักศึกษาจีนช่วยกันค้นคำศัพท์และเขียนลงบนกระดาน หลังจากนั้นนักศึกษาจีนจดคำศัพท์ลงในสมุดบันทึก

การค้นและจดคำศัพท์ทุกครั้งของนักศึกษาจีนสะท้อนถึงระดับความสามารถทางทักษะภาษาไทยของผู้เรียน ผู้เรียนแต่ละคนเข้าใจคำศัพท์ที่สำคัญและใช้บ่อยในแต่ละบทเป็นการช่วยให้นักศึกษาจีนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น นอกจากนี้ การจดคำศัพท์ในสมุดยังเป็นอีกหนึ่งแรงจูงใจในการนำไปใช้ในการสอบเก็บคะแนนแต่ละบทซึ่งเป็นแบบทดสอบข้อเขียนและตอบสั้น ๆ โดยผู้สอนให้นักศึกษาจีนสามารถเปิดดูคำศัพท์ที่จดไว้ได้ ดังนั้น เทคนิคการค้นคำศัพท์และจดลงสมุดบันทึกจึงช่วยเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอนได้ดีอีกเทคนิคหนึ่ง

เทคนิคที่ 2 การสอนโดยการพูดภาษาไทยเท่านั้น

ผู้สอนเคยตั้งสมมุติฐานประเด็นด้านการพูดภาษาไทยสลับกับภาษาอังกฤษ จะสามารถช่วยให้นักศึกษาจีนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น แต่ในความเป็นจริงนั้นนักศึกษาจีนส่วนใหญ่ไม่สามารถฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาอังกฤษได้ในระดับดีมาก ดังนั้น ในรายวิชา ศท. 142 เล่าเรื่องสุภาพ ผู้สอนจึงพูดภาษาไทยไม่พูดภาษาอังกฤษ ประกอบกับนักศึกษาจีนต้องการให้ผู้สอนพูดภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษายืนยันความคิดของผู้สอน คือ มีการสำรวจความคิดเห็นของครูสอนภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.5) เรื่องการสลับพูดภาษาอังกฤษสลับกับการพูดภาษาไทยในห้องเรียน พบว่าตามความคิดเห็นของครูผู้สอนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ชั้น ม.5 มีข้อเสีย คือ ทำให้เกิดความสับสน

ในการใช้ภาษาและไม่เข้าใจสิ่งที่ครูพูด (สุภาพร ขวมนงคเจริญ และชไมภัก เตชสุนันต์, 2563) ในทางตรงกันข้ามมีบทความวิชาการที่แสดงถึงกลวิธีที่ผู้สอนคนไทยสอนภาษาไทยให้นักศึกษาจีนในระดับอุดมศึกษา พบว่า การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยผู้สอนพูดภาษาไทยเป็นส่วนใหญ่ และมีบางครั้งสลับภาษาเป็นภาษาจีนหรือภาษาอังกฤษ (เสาวนีย์ ดำรงโรจน์สกุล และสุภา พูนผล, 2560)

ข้อค้นพบจากบทความวิชาการและบทความวิจัยข้างต้น ส่งผลให้ผู้สอนได้วางกลวิธีการสอน นักศึกษาจีนในการสอนภาคการศึกษาต่อไป ควรยืดหยุ่นเรื่องการใช้ภาษาในการสอน เช่น ใช้ภาษาไทยเป็นส่วนใหญ่หรือสลับกับการใช้ภาษาอังกฤษซึ่งขึ้นอยู่กับความสามารถของนักศึกษาจีน นอกจากนี้ บางประโยคที่นักศึกษาจีนไม่เข้าใจ และสื่อความหมายได้ยาก โดยผู้สอนอาจพิจารณาให้นักศึกษาจีนใช้การแปลจากโทรศัพท์มือถือ หลังจากนั้นผู้สอนอ่านข้อความซ้ำเพื่อทำความเข้าใจให้ตรงกัน

เทคนิคที่ 3 เริ่มกิจกรรมจากการฟังและพูด

มีงานวิจัยเกี่ยวกับการเขียนภาษาไทย พบว่า ทักษะการเขียนนั้น นักศึกษาชาวจีนฝึกปฏิบัติได้ยากกว่าการพูด จึงทำให้นักศึกษาประสบปัญหาการสื่อสารในการเขียนเพราะต้องมีความรู้เรื่องการเขียนภาษาไทยซึ่งต่างจากภาษาจีน (รสริน ดิษฐบรรจง, 2561) ดังนั้น ในการออกแบบกิจกรรมของรายวิชา ศท. 142 เล่าเรื่องสุภาพ จึงเริ่มจากการพูด มีสื่อรูปภาพหรือคลิปประกอบการสอนและถามคำถาม ผู้สอนให้นักศึกษาจีนตอบคำถามหรือผู้สอนแสดงท่าทางประกอบการพูด ในบางครั้งผู้สอนจะขอให้ นักศึกษาจีนที่มีทักษะภาษาไทยระดับใช้งานได้ ช่วยอธิบายข้อความให้แก่เพื่อนเป็นภาษาจีน

สำหรับทักษะการเขียนภาษาไทยนั้น ผู้สอนได้ให้เวลากับกิจกรรมการเขียนมากขึ้น โดยในรายวิชานี้ นักศึกษาจีนใช้แอปพลิเคชันแปลข้อความหรือช่วยในการอ่านและเขียน แต่ผู้สอนกลับพบว่า บางครั้งการแปลนั้นแปลผิดความหมาย หลังจากผู้สอนตรวจงานนักศึกษาจีนจะมีการให้คำแนะนำ ย้อนกลับให้แก่ นักศึกษาจีนเกี่ยวกับข้อดีหรือข้อปรับปรุงงาน เพื่อให้ นักศึกษาจีนมีการพัฒนาการเรียนรู้ ที่ดีมากยิ่งขึ้น

เทคนิคที่ 4 เทคนิคการคิดเดี่ยว - คิดคู่ - คิดร่วมกัน

เทคนิคนี้เริ่มจากผู้สอนกำหนดประเด็นคำถาม ผู้เรียนแต่ละคนจะทำงานเดี่ยวของตนเองก่อน หลังจากนั้นนำคำตอบที่ตนเองคิดได้ นำไปสนทนากับเพื่อนเป็นคู่ เมื่อใช้เวลาพอสมควรจึงนำคำตอบ ไปบอกเล่าให้แก่สมาชิกทั้งห้อง (พิมพ์ันธ์ เดชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข, 2562)

การใช้เทคนิคคิดเดี่ยว - คิดคู่ - คิดร่วมกัน ในรายวิชา ศท. 142 เล่าเรื่องสุภาพ พบว่า นักศึกษาจีนมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมากขึ้น สามารถเรียนรู้จากคู่ของตนเองและเรียนรู้จากกลุ่มเพื่อน สำหรับการสื่อสารของนักศึกษาจีนยังคงใช้ภาษาจีนปนภาษาไทย มีการใช้โทรศัพท์มือถือ ในการแปล กลับไปมาระหว่างภาษาไทยและจีนเพื่อพยายามทำงานที่ผู้สอนมอบหมายในการคิดเดี่ยว คิดคู่ และแลกเปลี่ยนความคิดให้กลุ่มใหญ่เข้าใจในความคิดของตนเอง

เทคนิคที่ 5 การพูดเพื่อให้เกิดความคิดแบบเติบโตได้ (Growth Mindset)

กรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) เป็นแนวคิดที่เชื่อว่า สติปัญญา ความเก่ง เป็นสิ่งที่สามารถเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาได้ เทคนิคการพูดเพื่อสร้างความคิดแบบเติบโตได้ เช่น สนับสนุนในความพยายาม และเชื่อว่าผู้เรียนสามารถลงมือทำได้ หรือชมแบบเจาะจงชัดเจน (“คำชมมีผลต่อ Mindset,” ม.ป.ป.; ภาณุวัฒน์ สัจจะวิริยะกุล, 2564)

โดยในรายวิชา ศท. 142 เล่าเรื่องสุภาพ ผู้สอนมีการพูดเพื่อให้เกิดความคิดแบบเติบโตได้ เช่น “คุณพยายามดีมากเลย” หรือ “อาจารย์ชอบที่คุณคิด ลองหาวิธีออกกำลังกายที่เหมาะสมกับตัวคุณเองนะ” หรือ “เลือกวิธีได้น่าสนใจทีเดียว” หรือ “อาจารย์ชอบที่คุณได้พยายามทดลองเขียนหลายครั้งจนเขียนบันทึกออกมาดี” หรือ “ดีมากที่คุณได้พยายามออกกำลังกายจนครบทั้ง 10 ครั้ง” เป็นต้น

การที่ผู้สอนใช้เทคนิคการสอน 5 เทคนิคสำหรับนักศึกษาจีน ทำให้ผู้สอนได้เรียนรู้การใช้เทคนิคไปพร้อมกับการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาจีน สิ่งสำคัญหลังจากนี้ คือ ผู้สอนควรเพิ่มโอกาสการสื่อสารกับนักศึกษาจีนอย่างต่อเนื่องหลังจากใช้เทคนิคดังกล่าวในแต่ละบทเรียน

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ในการสอนรายวิชา ศท. 142 เล่าเรื่องสุภาพ ผู้สอนประสบปัญหาที่ท้าทายคือ คือ นักศึกษาจีนมีทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทยจำกัด จึงเป็นอุปสรรคต่อการสอนเนื้อหาเกี่ยวกับสุภาพให้กับนักศึกษาจีน ทำให้ผู้สอนต้องปรับวิธีสอนและหาเทคนิคการสอนเพิ่มเติมเพื่อให้เหมาะสมกับศักยภาพของนักศึกษาจีน ผู้สอนได้ใช้วิธีสอน 5 วิธี ได้แก่ 1) วิธีสอนโดยการบรรยาย 2) วิธีสอนโดยการสาธิต 3) วิธีสอนแบบการแสดงบทบาทสมมติ 4) การเรียนรู้จากประสบการณ์ และ 5) วิธีการสอนแบบโครงงาน และใช้เทคนิคการสอน 5 เทคนิค ได้แก่ เทคนิคที่ 1 การค้นคำศัพท์และจดลงสมุดบันทึก เทคนิคที่ 2 การสอนโดยการพูดภาษาไทยเท่านั้น เทคนิคที่ 3 เริ่มกิจกรรมจากการฟังและพูด เทคนิคที่ 4 เทคนิคการคิดเดี่ยว - คิดคู่ - คิดร่วมกัน และเทคนิคที่ 5 การพูดเพื่อให้เกิดความคิดแบบเติบโตได้ (Growth Mindset)

จากการดำเนินการสอนดังกล่าวทำให้พบว่า 1) ส่งผลดีต่อผู้เรียนด้านทักษะภาษาไทย ฟัง พูด อ่าน เขียนหลายประการ ได้แก่ นักศึกษาจีนเข้าใจเนื้อหามากขึ้นซึ่งสังเกตได้จากการตอบคำถาม การตอบใบงานและการซักถาม เป็นต้น นักศึกษาจีนมีความสุขในการเรียนซึ่งสังเกตจากรอยยิ้ม เสียงหัวเราะขณะทำกิจกรรมหรือจากสีหน้าท่าทางผ่อนคลาย และ 2) ส่งผลดีต่อผู้สอน ได้แก่ ลดอุปสรรคของการสอนเนื้อหาสุภาพด้วยภาษาไทยลงได้ระดับหนึ่ง ผู้สอนเกิดความภาคภูมิใจที่สามารถช่วยเหลือนักศึกษาจีนให้เรียนรู้เนื้อหาวิชาได้มากขึ้น และเกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างผู้สอนกับนักศึกษาจีน ซึ่งสังเกตจากนักศึกษาซักถามมากขึ้นและท้าทายผู้สอนนอกห้องเรียน

อย่างไรก็ตาม การสอนในปีการศึกษาต่อไป ผู้เขียนมีข้อเสนอแนะ 2 ด้าน คือ ด้านผู้สอน ได้แก่ 1) การประเมินทักษะการอ่านของนักศึกษาจีน ควรประเมินมากกว่าการอ่านออกเสียง ควรมีการประเมินในระดับความเข้าใจในเนื้อหาของนักศึกษาจีน เพื่อให้เหมาะสมกับระดับการเรียนรู้ในระดับอุดมศึกษา เช่น การอ่านจับใจความ การสรุปความ เป็นต้น 2) การประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนเรียนและหลังเรียน และ 3) การประเมินผลความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนการสอน เพื่อทำให้เห็นผล

การจัดการเรียนการสอนที่มีการเปลี่ยนแปลง และด้านสถาบันการศึกษา ควรจัดสอบวัดระดับความสามารถในการใช้ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนตั้งแต่ขั้นตอนสมัครเรียนหลักสูตรไทย ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของนักศึกษาจีน ในการประเมินทักษะของตนเอง และนำไปพัฒนาตนเองเพิ่มขีดความสามารถในการใช้ภาษาไทยให้มากขึ้นพอสำหรับการเรียนในระดับอุดมศึกษา ตลอดจนสถาบันการศึกษาสามารถนำผลการวัดระดับความสามารถในการใช้ภาษาไทยสำหรับนักศึกษาจีนเพื่อนำมาเสริมทักษะได้ตรงตามความสามารถของนักศึกษาจีนได้อีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

คำชมมีผลต่อ mindset และความเชื่อที่ได้ก็มีต่อศักยภาพตนเอง. (ม.ป.ป.). Aksorn.

<https://www.aksorn.com/growth-mindset-2>

ทิตนา แคมมณี. (2566). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 26). สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์ และพะเยาว์ ยินดีสุข. (2562). ทักษะ 7C ของครู 4.0 (PLC & log book) (พิมพ์ครั้งที่ 5). โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาณุวัฒน์ สัจจะวิริยะกุล. (2564, 2 พฤศจิกายน). เปลี่ยน mindset เด็กได้ง่ายแค่เปลี่ยนคำพูด.

<https://www.eef.or.th/article-change-mindset-children/>

มหาวิทยาลัยพายัพ สำนักการศึกษาทั่วไป (2559). หลักสูตรหมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2559). ผู้แต่ง.

มหาวิทยาลัยพายัพ สำนักทะเบียนและบริการการศึกษา. (2566). รายชื่อนักศึกษา.

https://reg.payap.ac.th/registrar/student_inclass_all.asp?backto=teach_browse&lassid=264264&courseid=10632&acadyear=2566&semester=2&normalURL=&v=867385262=39

รสริน ดิษฐบรรจง. (2561). การศึกษาปัญหาการเขียนภาษาไทยของนักศึกษาจีนจาก Guangxi Agricultural Vocational College มณฑลกว่างซีสาธารณรัฐประชาชนจีน. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี, 1(1), 40-53.

https://so02.tci-thaijo.org/index.php/human_dru/article/view/250715/169055

วิจารณ์ พานิช. (2567). หนังสือชุดไตรภาค Experiential learning การเรียนรู้ขั้นสูงจากประสบการณ์ ภาค 2: ทำจริง เรียนจริงจนรู้แจ้ง. สถาบันอาศรมศิลป์ มูลนิธิโรงเรียนรุ่งอรุณ และมูลนิธิสยามกัลมาจล. <https://shorturl.asia/5o0Ev>

สุนทร สีนธพานนท์, พงษ์จันทร์ สุขยิ่ง, จินตนา วีระเกียรติสุนทร, และพิวัสสา นภารัตน์. (2562). หลากหลายวิธีสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพเยาวชนไทย. เทคนิคพรีนติ้ง.

สุภารัตน์ ตันติวิวัฒน์ และกฤตติพัฒน์ ชื่นพิทยาวุฒิ. (2567). แนวคิดและการประยุกต์การออกแบบประสบการณ์การเรียนรู้. วารสารพฤติกรรมศาสตร์, 30(1), 109-126.

<https://so06.tcithaijo.org/index.php/BSRI/article/download/268293/181474/1088>

- สุภาพร ชวนมงคลเจริญ และชไมภักดิ์ เตชัสอนันต์. (2563). การศึกษาการสลับภาษาและความคิดเห็นที่มีต่อการสลับภาษาของครูและนักเรียนในโครงการห้องเรียนพิเศษในโรงเรียนมัธยมแห่งหนึ่ง. *วารสารวิจัย มข. สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ (ฉบับบัณฑิตศึกษา)*, 8(1), 103-115. <https://so04.tci-thaijo.org/index.php/gskkuhs/article/download/241441/164207/>
- เสาวนีย์ ดำรงโรจน์สกุล และสุภา พูนผล. (2560). ปัญหาการออกเสียงและการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยให้นักศึกษาจีน. *วารสารมหาวิทยาลัยพายัพ*, 27(2), 31-40. <https://so05.tci-thaijo.org/index.php/pyu/article/view/123281/94133>
- EdSociate. (2564, 4 พฤศจิกายน). งานสัมมนาออนไลน์ ครั้งที่ 8 หัวข้อ “ปลดล๊อคศักยภาพของคำ: การเรียนรู้ขั้นเทพในยุคดิจิทัล” ล้วงเทคนิคการเรียนรู้ *Learning how to learn* [Video]. YouTube. <https://youtu.be/u6HbLeVMpoc?si=RONnfMFGs2qfNPS>
- Ou, Liufen. (2561). *แนวทางแก้ปัญหาการใช้ภาษาไทยของนักศึกษาชาวจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ]. Huachiew Archiving System. <https://has.hcu.ac.th/jspui/handle/123456789/488>